

De 6e dan-barrière in Iaido

BESCHOUWINGEN VOOR IAIDO ROKUDAN KANDIDATEN

Versiebeheer

Beschrijving	Naam	Datum
Origineel Engelse tekst	Peter West	2010
Vertaling naar nederlands	Patrik Demuynck VKIJF TC Iaido	2024
Gebruik VKIJF Sjabloon	Luciano Cinelli VKIJF Dossier beheerder Iaido	06/01/2025
Verbetering / goedkeuring voor publicatie v2024_2	Patrik Demuynck Voorzitter VKIJF TC Iaido	06/01/2025

Inhoudsopgave

Versiebeheer	2
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Categorieën in Dan-graden	3
Toewijding aan ontwikkeling van Iaido.....	4
Verloop examen 6e Dan	5
Beoordeling.....	5
Het examen.....	7
Na het examen.....	8

Inleiding

Enkele jaren geleden schreef ik een artikel (dat nog steeds beschikbaar is op de BKA-website) over de 4e dan barrière. Velen hebben me daarna verteld hoe nuttig het voor hen was geweest om beter de overgang te begrijpen van een lagere graad naar een hogere graad, waarom dat examen zo moeilijk is en hoe zich beter daarop voor te bereiden.

Er bestaat een tweede soortgelijke barrière, namelijk de overgang van 5e naar 6e dan. Ook deze overstap van een graad van het gemiddeld niveau naar een hogere graad heeft zijn problemen en valkuilen. Met het groeiende aantal 5e dan houders in Europa is een beter begrip nodig van wat er voor 6e dan wordt verwacht.

Er bestaat hierover geen officieel gepubliceerde procedure, maar uit mijn ervaringen komt er een patroon naar voren met betrekking tot de verwachtingen en vereisten om de kans op slagen te vergroten. Deze beschouwing is daarom, door zijn aard, een persoonlijke mening, aangeboden in de hoop dat het diegenen zal helpen die de uitdaging voor 6e dan in de toekomst willen aangaan.

Peter West (7^e Dan – Kyoshi)

Categorieën in Dan-graden

Dan-graden kunnen worden onderverdeeld in 3 categorieën:

- ❖ Lagere dangraden (1-2dan)
- ❖ Graden van gemiddeld niveau (3-5dan)
- ❖ Hogere dangraden (6-8dan)

Bovendien openen de hogere dangraden de weg naar de mogelijkheid om te solliciteren voor shôgô. Dit onderwerp zou kunnen de basis uitmaken voor een heel andere bespreking, maar in het kort zijn de shôgô drie niveaus van seniorcertificering van de ZNKR die openstaan voor studenten van 6de dan en hoger. Ze worden toegekend op basis van karakter en toewijding nadat de technische vaardigheid in een dangraad examen werd bewezen.

De titels zijn:

- ❖ Renshi (minimum 1 jaar na behalen rokudan)
- ❖ Kyoshi (minimum 2 jaar na behalen nanadan)
- ❖ Hanshi (minimum 8 jaar na behalen hachidan)

De relatie tussen shôgô en hogere dangraden is complex en kan hier niet in detail worden besproken. Voor de doeleinden van dit artikel volstaat het om te zeggen dat de dangraden, de technische bevestiging zijn dat je in aanmerking kan komen voor shogo en daarom ook worden de vereisten voor de graden strikt toegepast.

Nadat je 5de dan hebt behaald, misschien al enkele jaren geleden, zal het onderscheid tussen lager- en gemiddeld niveau je al duidelijk zijn. Een hogere graad betekent ook een hoger niveau van verantwoordelijkheid. Naar analogie met het bedrijfsleven zijn hogere graden vergelijkbaar met managementposities. Het management heeft verantwoordelijkheden en autoriteit, die allen correct in balans moet zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor het boeken van de vooruitgang van anderen en verlenen daarbij hun steun. Binnen de context van iaido, en specifiek iaido in Europa, zijn vanaf 6e dan de onderwijsverantwoordelijkheden niet langer simpelweg een kwestie van zo goed mogelijk doorgeven van wat je weet. Vanaf deze fase vertegenwoordig je de ZNKR bij de promotie en ontwikkeling van hun seitei gata. Dit vereist een veel hoger niveau van technische kennis, consistentie en aanpak, correctheid van demonstratie en uitleg, evenals het vermogen om evenementen te beheren en te organiseren in het gebied waarvoor je verantwoordelijk bent.

Daarom moeten ook twee gerelateerde aspecten in overweging worden genomen:

- ❖ Hoe te slagen voor 6de dan
- ❖ Wat betekent het houden/bezitten van deze graad

Voor de eerste keer in je iaido-‘carrière’ is het behalen van de graad niet alleen afhankelijk van de kwaliteit van de embu op de dag zelf.

Daarom is het noodzakelijk iets meer te begrijpen van hoe dit werkt.

Toewijding aan ontwikkeling van iaido

Tijdens je jaren van training zal je toewijding aan de promotie en ontwikkeling van iaido opgemerkt worden door je senioren. Hoeveel je erbij betrokken bent, jezelf aanbiedt om te helpen, verantwoordelijke posities inneemt, enzovoort, zal worden genoteerd. Dit betekent niet dat je een functie bij de BKA (of je nationale equivalent) moet bekleden, maar aanwezigheid is belangrijk. Het bijwonen van seminars, zelfs als je niet bent uitgenodigd om les te geven, het bijwonen van beoordelingen, zelfs als je niet in het panel zit of een examen aflegt, het bijwonen van taikai, meedoen en beschikbaar zijn als scheidsrechter, zijn allemaal goede eigenschappen.

Het aanbieden om tijdwaarnemer te zijn, het helpen bij het neerleggen van tape voor shiai, het assisteren bij registraties bij taikai en examens, en vele andere taken zijn allemaal essentiële ervaring. Binnen de BKA zal het ontwikkelen van randvaardigheden, zoals het behalen van coachingprijzen en het volgen van het beoordelings-mentorprogramma, allemaal blijk geven van je betrokkenheid. Bovendien, vooral als u zich in een meer afgelegen plattelandsgebied bevindt of als uw koryu tot een minderheidsstijl behoort, is het organiseren van seminars ter promotie en ontwikkeling van uw koryu een nuttige ervaring.

Deze inspanningen worden allemaal opgemerkt door uw senioren. Dit betekent niet dat iemand noodzakelijkerwijs een register zal bijhouden van wie, wat en wanneer bijwoont, maar uw gezicht zal geleidelijk aan beter bekend worden als iemand die aanwezig zal zijn en beschikbaar zal zijn indien nodig. Gaandeweg leidt dit ertoe dat je specifiek wordt uitgenodigd. Voor mensen met een negatieve houding kan dit uiteraard als politiek worden beschouwd! Dit moet echter genegeerd worden. Doen wat gedaan moet worden, aanwezig zijn op evenementen en het tonen van je enthousiasme wordt beloond doordat je meer geaccepteerd en betrokken wordt.

Het is belangrijk om deze inspanningen gedurende je hele carrière te leveren, en niet om dit in de afgelopen twee jaar op te bouwen. Dit zal als oppervlakkig worden ervaren en is duidelijk bedoeld om direct voorafgaand aan de grading een goede indruk te geven. Het zal de vraag oproepen hoe toegewijd de betrokken persoon zal zijn nadat de grading is afgelopen. Hogere graden worden niet lichtvaardig toegekend en mogen ook niet lichtvaardig worden aangevraagd. Een hogere dangraad die wordt toegekend aan iemand die zich niet blijft inspannen om te ondersteunen en zich te ontwikkelen, zoals hierboven beschreven, is een verloren graad. Dergelijke verspilling moet worden vermeden en er kan geen graad worden toegekend als de aanvrager bij de voorbereiding niet voldoende toewijding, inzet en oprechtheid heeft getoond.

Verloop examen 6^e Dan

Beoordeling

Op de dag van de beoordeling is er een panel van 6 of 7 juryleden. Tegenwoordig bestaat dit panel uit 6 juryleden waarvan er 4 moeten mee eens zijn dat je slaagt.

Aangezien de verwachtingen zijn zoals beschreven en het onwaarschijnlijk is dat 5 leden van het beoordelingspanel u goed genoeg zullen kennen, is het duidelijk dat hier meer achter zit. Eigenlijk heel eenvoudig, het beoordelingspanel praat met elkaar. Ze beoordelen de kandidaten, bepalen wat iedereen heeft gedaan, en beslissen welke kandidaten voldoende hebben gedaan om in aanmerking te komen.

Je slaagt of zakt in dit stadium niet, maar wat er in feite gebeurt, is dat de geschiktheid van de kandidaten voor de graad wordt bepaald. Als uw naam niet wordt aanbevolen, betekent dit dat niemand van de beoordelingscommissie voldoende over u weet, of dat u niet genoeg heeft gedaan om in aanmerking te komen. Als uw naam wordt genoemd en er wordt rekening mee gehouden, wordt uw optreden nauwlettend in de gaten gehouden om er zeker van te zijn dat u ook over de juiste techniek beschikt!

Het kan natuurlijk voorkomen dat niemand van het beoordelingspanel jou kent. Aangezien de rokudan-indelingen in Japan bijvoorbeeld nationale indelingen zijn in plaats van prefectuur, en in Europa EKF-indelingen zijn in plaats van nationale, minimaliseert dit het risico van lokale vriendjespolitiek, maar wordt erkenning moeilijker gemaakt. Om deze reden is het op hogere niveaus belangrijk om ervoor te zorgen dat u de steun krijgt van uw leraar of iemand met een invloedrijke hogere positie in uw lijn, om u vóór de dag te ondersteunen en aan te bevelen bij iemand in het panel. Op die manier zal een van hen, wanneer het panel overweegt wie er extra aandacht verdient, zeggen: "xxx sensei aanbevolen kandidaat...". Als de aanbeveling van die Sensei gewicht in de schaal legt, dan zullen ze die aanbeveling accepteren als reden om het feit te negeren dat geen van hen jou kent.

Dit is een grote verantwoordelijkheid voor de kandidaat, veel meer dan dat hij of zij bekend is bij het examenpanel.

Bedenk, als je rokudan probeert op bijvoorbeeld de Europese kampioenschappen: misschien heb je meegedaan, misschien iets gewonnen, maar zeker goede prestaties geleverd, de afgelopen jaren meegedaan, op andere seminars in Europa gezien door leden van dat panel, en misschien wel geweest naar een gasshuku in Japan waar minstens één lid van het panel les gaf, dan wordt op de dag dat je gezicht herkend wordt, iets van je geschiedenis herkend en kan daar misschien meer (terecht of onterecht) uit worden afgeleid. Dit kan genoeg zijn. Overweeg dan ook een kandidaat die door de leraar van zijn leraar (misschien Japanse hachidan) aan een van de juryleden wordt aanbevolen. Als die hogere sensei hoog aangeschreven staat, is de aanbeveling voldoende om die kandidaat in overweging te nemen.

Als die kandidaat op een laag technisch niveau presteert, eventueel slaagt en vervolgens verdwijnt, om nooit meer buiten zijn dojo te worden gezien, zullen de aanbevelingen van die sensei in de toekomst in twijfel worden getrokken en zal zijn reputatie worden geschaad.

Met andere woorden, dit proces kan niet worden overgeslagen. Opdat jouw optreden in aanmerking zou komen moet je voorafgaand aan de embu blijf geven van uw betrokkenheid bij uw eigen toekomstige ontwikkeling en de ontwikkeling van de kunst in het gebied waar u woont. Er wordt dan ook verwacht dat je op dezelfde manier verder gaat. Dit is de verantwoordelijkheid van een hogere dan-graad houder. Als je deze dingen niet kunt doen en kunt blijven doen, dan is een hoge status niets voor jou.

Op zich is dit geen probleem, er kleeft geen stigma aan deze keuze. Deze redenen kunnen gezinsverplichtingen omvatten, werkverplichtingen (vaak soms de combinatie van beide), gebrek aan zelfvertrouwen, financiële beperkingen,... Het niveau van toewijding is de prijs die je moet betalen als je een hoge rang hebt, en zoals met alles geldt ook hier de regel: wat je je niet kunt veroorloven, kun je ook niet krijgen. Bij het overwegen van een hogere status is het daarom belangrijk om met uw familie te onderhandelen om ervoor te zorgen dat u hun volledige steun krijgt. Dit kan betekenen dat u carrièrebeslissingen moet nemen om meer vrijheid te krijgen, zodat u zich aan meer weekenden kunt wijden. Het kunnen lastige keuzes zijn en deze keuzes moeten zorgvuldig worden overwogen en gepland. Uw persoonlijke situatie kan ertoe leiden dat u een paar jaar moet wachten totdat bepaalde andere aspecten in uw leven u beter in staat stellen om deze keuzes te maken.

Maar als je vooruitgang wilt boeken en de rokudan uitdaging wilt aangaan, dan is het zeker aan te raden om de steun van de relevante mensen in je leven te krijgen en dit bevestigd te zien tijdens je jaren als godan.

Het examen

Op de dag van het examen. Op die dag zul je moeten een embu doen van 5 kata: 2 koryu en 3 opgelegde ZNKR kata (red. tegenwoordig is dit 6 kata: 2 koryu en 4 opgelegde ZNKR kata in max 7 min.). En nu moet je veel meer doen dan voorheen. Je moet blijk geven van anciënniteit en volwassenheid die veel verder gaan dan de vereisten van Godan. Elk aspect van alles wat u die dag doet, wordt in de gaten gehouden. Het is onmogelijk om in een geschreven artikel elk detail weer te geven van wat er in de loop van twintig jaar moet worden geleerd. Natuurlijk zal niet alles wat je nu weet worden getest, maar wel hoe je je gedraagt en presteert in de specifieke omstandigheden van de dag zelf, zal worden genoteerd. Heeft u bijvoorbeeld correct gebogen toen u de dojo binnenkwam en laten zien dat je begrijpt wat shimo no ashi/kami no ashi betekent?

Als op dat moment iemand van het beoordelingspanel toevallig aan het kijken was en je had het mis, dan wordt dit genoteerd. Op dezelfde manier, als u tijdens het seminarie wordt afgeleid, terwijl u met iemand in de buurt praat, niet luistert, ...

Hou er rekening mee dat ik niet opsom wat er ZAL worden getest, ik noem alleen enkele voorbeelden van het soort 'faux pas' dat, indien opgemerkt, schadelijk zou kunnen zijn. Dit zijn aspecten van de diepgang van je studie en karakter die je op deze dag in de steek kunnen laten. Alle aspecten van je saho, hoe je beweegt, je houding en je mentale toestand kunnen worden opgemerkt.

Eens je begint aan je embu, draag je dan de juiste kledij ?

Het gaat hier over het behalen van een hogere graad, je embu is niet alleen een demonstratie van je vermogen om een reeks technieken uit te voeren, maar je vermogen om een demonstratie van je beste prestaties te creëren. Hierbij gaat het om een gemoedstoestand die in veel dingen tot uiting kan komen. Spanning op dat moment kan blijken uit je metsuke of je timing. Maar je houding ten opzichte van het examen als geheel kan gedeeltelijk worden afgelezen aan de manier waarop je jezelf presenteert. Je draagt uiteraard de juiste kleding, maar past deze wel goed? We zijn misschien meer gewend aan het zien van westerse kleding, dus naar analogie, als een man die een pak draagt en zijn das niet recht heeft, of als het pak oud is, of niet goed past, of misschien een vuile vlek heeft, creëren deze dingen allemaal een indruk, terecht of onterecht, van de persoon die het pak draagt.

Het is dus duidelijk dat de mensen voor wie de hakama & montsuki hun nationale formele kleding is, vergelijkbare veronderstellingen kunnen afleiden uit de manier waarop jij jezelf daarin presenteert. Het is belangrijk om de best mogelijke indruk te creëren.

Het moet duidelijk zijn dat ik NIET beweer dat een lichtjes incorrecte of niet helemaal netjes gedragen montsuki zal leiden tot een 'X' naast je naam. Wat ik wil zeggen is dat op dit niveau van grading, de totale prestatie zal worden bekeken om te bepalen of dit wel degelijk een rokudan niveau is.

De technische aspecten van de embu maken deel uit van je (minimaal) 5 jaren van voorbereiding, dus daarover ga ik niet uitwijken. Het is echter het overwegen waard om tijdens die jaren van voorbereiding toch wat aandacht te besteden aan het inoefenen van embu. De hele dojo kan daaraan deelnemen. Dat kan gedurende een hele training, of enkel de laatste 20 min. Het format is om kleine groepen studenten of individuen een embu te laten uitvoeren voor de rest van de groep. Bepaal welke kata, voeg koryu toe, afhankelijk van het niveau, en maak een volledige embu inclusief reiho. Dit is een oefening waaraan alle niveaus mee kunnen doen, en ook is het een kans voor de dojoleider om zijn of haar prestaties aan de klas te laten zien. Maak er een video van voor latere analyse en hou eventueel een verslag bij, zodat u de evolutie kunt bekijken en uw voortgang in kaart kunt brengen.

De rokudan-aanvrager probeert een harmonieuze uitvoering te creëren waarin het gewicht, de kracht, de timing en de stijl overal consistent zijn. De invloed van je leraar moet duidelijk te zien zijn in de karakteristieke bewegingen en interpretatie, in de snelheid en timing. Vooral in de koryu moet de stijl van je leraar duidelijk en uitgesproken zijn.

De snelheid en timing moeten blijken van een goede 'tame', uitgebouwd tot een onstuitbare aanval, en ook 'sutemi' tonen. Deze timing moet het karakter hebben van jo-ha-kyu en kan-kyu-kyo-jaku (meri-hari). De timing moet de indruk wekken dat er sprake is van controle, wat aangeeft dat er een keuze is voor het moment waarop moet worden gesneden. Alles bij elkaar betekent dit dat je tijdens de embu moet laten zien dat je de situatie onder controle hebt, waarbij je het beste moment kiest om te snijden, en niet alleen maar laat zien hoe hard en snel je kunt zijn. Het moet een combinatie zijn van de beheersing van het zoeken naar het moment en het nemen van een beslissing, terwijl de technieken ook met de gepaste snelheid en kracht worden uitgevoerd. En doe dit in elke kata met een consistente stijl die de diepgang van je training aangeeft.

Er mogen geen fouten in de seitei gata voorkomen. Als je een vertegenwoordiger van ZNKR iaido op rokudan-niveau wilt zijn, dan is dit de kans om te laten zien hoe je de kata correct uitvoert.

Na het examen.

Als je geslaagd bent, goed gedaan. Nu heb je de verantwoordelijkheid om dat niveau, zowel qua prestaties als toewijding, te behouden en te ontwikkelen voor het uitbouwen van deze krijgskunst. Dit is het moment om te streven naar 7e dan. Zes jaar gaan snel voorbij en er is veel werk te doen. Er is geen tijd om te ontspannen.

Als je niet geslaagd bent, bekijk dan elk aspect van wat je aan je examinatoren hebt gepresenteerd. Het hele plaatje is belangrijk. Zorg ervoor dat je niet verzandt in kleine details, aangezien misschien wel het hele plaatje onevenwichtig en inconsistent kan zijn. Neem deel aan meer evenementen, krijg meer input, zoek informatie uit alle bronnen. Zorg dat je zo vaak mogelijk gezien wordt, train hard om je techniek te verbeteren en controleer je prestaties regelmatig.

